

När människan började ersätta sig själv

Den tystaste revolutionen i mänsklighetens historia

De största förändringarna i mänsklighetens historia har sällan börjat med explosioner, krig eller dramatiska ögonblick. Oftare har de vuxit fram nästan obemärkt, långt innan människor förstått att de levde mitt i ett historiskt skifte. Först i efterhand har det blivit tydligt att världen aldrig skulle bli densamma igen.

Vi lever i ett sådant ögonblick nu.

På bara några få år har artificiell intelligens lämnat forskningslaboratorierna och blivit en del av vardagen. Miljoner människor använder den för att skriva, skapa bilder, analysera information och fatta beslut. Tekniken utvecklas i en takt som saknar motstycke i modern historia. Det som för bara några år sedan betraktades som science fiction finns idag i mobiltelefoner, datorer och arbetsplatser över hela världen.

För många är detta början på en ny guldålder. En tid då sjukdomar kan botas snabbare, forskning accelerera och mänskligheten befrias från monotona arbetsuppgifter. För andra väcker utvecklingen en helt annan fråga. Inte om tekniken kan förändra världen, utan om den samtidigt håller på att förändra människan.

Det är här Gregg Bradens resonemang tar sin början.

Han beskriver inte artificiell intelligens som mänsklighetens fiende. Tvärtom menar han att tekniken kan bli ett av de mest kraftfulla verktyg vi någonsin skapat. Men varje verktyg förändrar också den hand som använder det. Därför blir den avgörande frågan inte hur intelligent maskinerna blir, utan vad som händer med människan under tiden.

Bakom diskussionen om artificiell intelligens ser Braden en betydligt större berättelse växa fram. En berättelse om två olika framtider som nu utvecklas sida vid sida.

Den ena bygger på föreställningen att människan är ofullständig. Att vår biologi är begränsad, våra sinnen otillräckliga och vår hjärna långsam. Ur det perspektivet framstår tekniken som nästa steg i evolutionen. Maskiner ska förstärka våra minnen, förbättra våra sinnen och så småningom kanske till och med ersätta delar av vår biologi. Målet är inte längre att använda tekniken som ett redskap. Målet blir att smälta samman människan och maskinen till något nytt.

Den andra framtiden utgår från en helt annan tanke. Den ställer frågan om vi verkligen känner den mänskliga kroppen så väl som vi tror. Under de senaste årtiondena har

forskningen gång på gång avslöjat att biologin är långt mer avancerad än vad tidigare generationer kunde föreställa sig. Nervsystemet, immunsystemet, hjärtat och DNA fungerar tillsammans med en komplexitet som fortfarande förbryllar forskare. Ju djupare vetenskapen blickar in i människans inre värld, desto fler mysterier tycks den upptäcka.

Kanske försöker vi därför inte förbättra en primitiv biologisk maskin.

Kanske försöker vi ersätta en teknologi som vi ännu inte har förstått.

Det är en tanke som förändrar hela perspektivet.

Under större delen av det moderna samhällets historia har människan lärt sig att betrakta tekniken som civilisationens högsta uttryck. Vi mäter framsteg i processorkraft, lagringskapacitet och beräkningshastighet. Varje ny generation datorer beskrivs som intelligentare än den förra. Men samtidigt sker något märkligt. Ju mer imponerade vi blir av maskinerna, desto mindre verkar vi veta om oss själva.

Vi vet hur man bygger superdatorer, men vi kan fortfarande inte fullt ut förklara hur medvetandet uppstår.

Vi kan skapa neurala nätverk med miljarder parametrar, men vi förstår fortfarande inte hur intuition fungerar.

Vi kan kartlägga människans genom, men frågan om varför biologin organiserar sig med en sådan häpnadsväckande precision saknar fortfarande ett slutgiltigt svar.

Det är denna kontrast som ligger till grund för Bradens budskap.

Samtidigt som mänskligheten lägger enorma resurser på att utveckla artificiell intelligens börjar forskningen också upptäcka att människokroppen själv fungerar som ett system vars kapacitet bara delvis har kartlagts. Celler kommunicerar med varandra genom elektriska och kemiska signaler. Nervsystemet bearbetar information med en effektivitet som fortfarande överträffar våra mest avancerade datorer inom flera områden. Hjärnan förändras kontinuerligt genom neuroplasticitet och bygger om sina egna nätverk som svar på erfarenheter. Immunsystemet lär sig, anpassar sig och minns.

Allt detta sker utan att vi behöver ge kroppen några instruktioner.

Om en ingenjör hade konstruerat ett sådant system skulle det betraktas som ett teknologiskt mirakel.

Ändå är det precis detta system som många nu beskriver som otillräckligt.

Frågan blir därför oundviklig.

Har vi verkligen förstått människan innan vi försöker skapa hennes efterträdare?

Det är här dokumentären egentligen börjar. Inte med artificiell intelligens, utan med en betydligt äldre fråga som har följt mänskligheten genom årtusenden.

Vem är människan egentligen?

Så länge den frågan förblir obesvarad kommer varje försök att förbättra människan också att bygga på en gissning om vad vi i grunden är. Och kanske är det just därför vår tid är så avgörande. För första gången i historien har vi teknologin att förändra vår egen biologi, samtidigt som vi fortfarande söker svaret på den mest grundläggande frågan av alla.

Vad innebär det egentligen att vara människa?

- Denne artikkelen er inspirert av en samtale av Gregg Braden.
Skrevet og bearbeidet av Britt Fossum.